

Hospital Leadership Monitor 2022

Het aantal vrouwen in de top van de ziekenhuizen stabiliseert

Inleiding

Voor het vierde jaar publiceren wij de Hospital Leadership Monitor. Hierin wordt een overzicht gegeven van het aantal en het percentage vrouwelijke en mannelijke bestuurders en toezichthouders in de Nederlandse ziekenhuizen per 31 december 2021. Het betreft alle algemene en academische ziekenhuizen en vier categorale ziekenhuizen in Nederland. Bronnen zijn de jaarverslagen en jaarrekeningen 2021, de websites van de ziekenhuizen, LinkedIn en de registratie in de Kamer van Koophandel. Peildatum is 31 december 2021. Analyses zijn ondersteund door Buitenhuis Advies.

Het aantal ziekenhuizen is in vergelijking met 2020 toegenomen met 1 ziekenhuis. Het fusieziekenhuis Santiz is gedefuseerd op 1 januari 2021 in het Slingeland Ziekenhuis en SKB Winterswijk. Dit maakt een totaal van 73 ziekenhuizen in de HLM 2022:

- 7 universitaire centra
- 25 topklinische ziekenhuizen
- 37 algemene ziekenhuizen
- 4 categorale ziekenhuizen

Conclusies Hospital Leadership Monitor 2022

1. Het percentage vrouwelijke bestuurders én toezichhouders is in 2021 39%

Het aantal bestuurders van ziekenhuizen is in 2021 gestegen met 9 bestuurders, waarbij het aantal ziekenhuizen met één is toegenomen. Het aantal mannelijke bestuurders is ten opzichte van 2020 gestegen; het aantal vrouwelijke bestuurders is gelijk gebleven. Vanaf 2014 is het aantal vrouwelijke bestuurders van 16% naar 38% toegenomen. Ten opzichte van 2020 is dit percentage met 2% gedaald (tabel 1).

Tabel 1: man/vrouw verdeling Raad van Bestuur en Raad van Toezicht 2014-2021

Raad van Bestuur	2014	%	2017	%	2018	%	2019	%	2020	%	2021	%
Man	154	84	129	72	117	68	102	62	104	60	113	62
Vrouw	30	16	50	28	55	32	62	38	70	40	70	38
Totaal	184	100	179	100	172	100	164	100	174	100	183	100

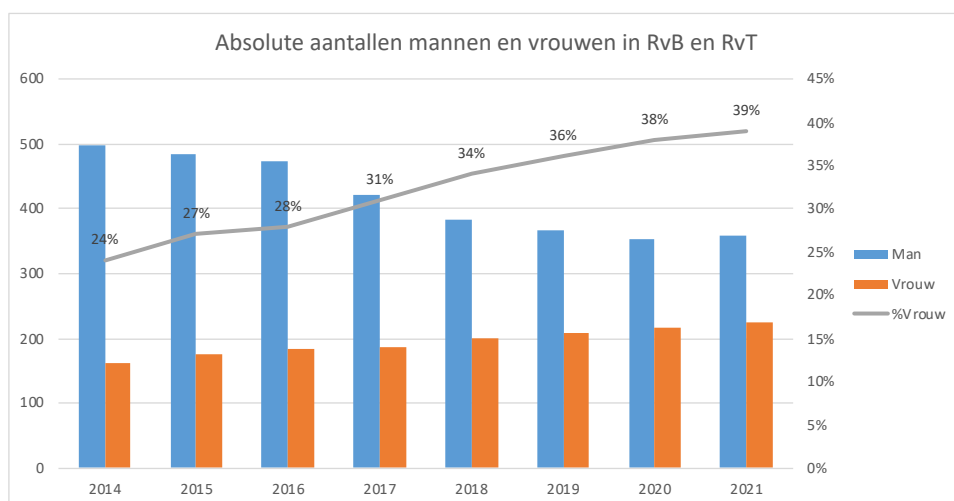
Raad van Toezicht	2014	%	2017	%	2018	%	2019	%	2020	%	2021	%
Man	344	72	293	68	265	64	261	64	249	63	245	61
Vrouw	131	28	138	32	146	36	145	36	146	37	156	39
Totaal	475	100	431	100	411	100	406	100	395	100	401	100

RvB/RvT gezamenlijk	2014	%	2017	%	2018	%	2019	%	2020	%	2021	%
Man	498	76	422	69	382	66	366	64	353	62	358	61
Vrouw	161	24	188	31	201	34	208	36	216	38	226	39
Totaal	659	100	610	100	583	100	574	100	569	100	584	100

Het aantal toezichhouders is met 6 toezichhouders gestegen, van 395 in 2020 naar 401 in 2021. Het aantal mannelijke toezichhouders neemt af met 4 mannen, terwijl het aantal vrouwelijke toezichhouders met 10 vrouwen toeneemt.

Op 31 december 2021 zitten 70 vrouwen (38%) in de Raden van Bestuur (RvB) en 156 vrouwen (39%) in de Raden van Toezicht (RvT). Het aantal vrouwelijke bestuurders én toezichhouders is toegenomen van 216 (2020) naar 226 (2021). Ten opzichte van 2014 is het percentage vrouwelijke bestuurders én toezichhouders toegenomen van 24% naar 39% (zie figuur 1).

Figuur 1: aantal en percentage vrouwelijke bestuurders én toezichhouders 2014-2021

2. 41 ziekenhuizen (56%) voldoen aan het streefcijfer van minimaal 30% vrouwelijke bestuurders én minimaal 30% vrouwelijke toezichthouders. In 2020 was dit 58%.

Eind 2021 hadden 41 ziekenhuizen (56%) tenminste 30% vrouwelijke bestuurders én tegelijkertijd ten minste 30% vrouwelijke toezichthouders. In vergelijking met 2020 is dit aantal met één ziekenhuis afgenomen, terwijl het aantal ziekenhuizen met 1 is toegenomen. In 2014 voldeden slechts 7 ziekenhuizen aan het streefgetal in beide organen.

52 ziekenhuizen (71%) voldoen aan het streefgetal van minimaal 30% vrouwelijke bestuurders in de Raad van Bestuur, 57 van de ziekenhuizen (78%) voldoen aan het streefgetal van 30% vrouwelijke toezichthouders. 57 ziekenhuizen (78%) hebben tenminste 30% vrouwen in de RvB en RvT samen. In 2020 waren dit 55 ziekenhuizen (76%) (bijlage 1: Overzicht Hospital Leadership Monitor 2020, 2021).

Peildatum 31 december 2021 zijn er 19 ziekenhuizen (26%) die een volledig mannelijke Raad van bestuur hebben, twee meer dan in 2020; 5 ziekenhuizen hebben een éénhoofdige Raad van Bestuur. Er zijn drie ziekenhuizen (4%) die een volledig vrouwelijke Raad van Bestuur hebben, waarvan er één éénhoofdig is. Er zijn twee ziekenhuizen die geen vrouwelijke toezichthouder én geen vrouwelijke bestuurder hebben. Alle andere ziekenhuizen hebben wel één of meerdere vrouwelijke toezichthouders

In 2021 zijn er meer mannen dan vrouwen als bestuurder of toezichthouder gestart.

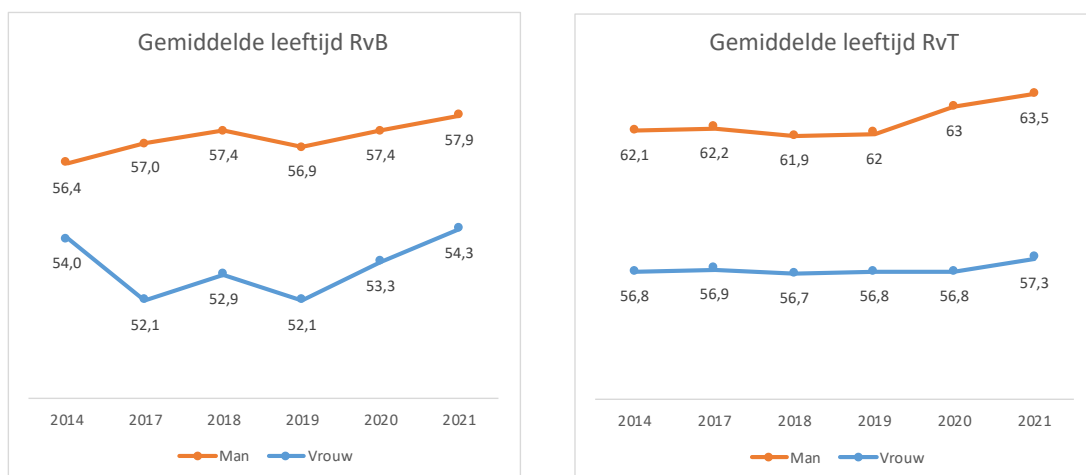
Tabel 2: Aantal en geslacht startende bestuurders en toezichthouders 2021

	RvB	RvT	Totaal
Vrouwen	17	32	49
Mannen	26	38	64

3. De vrouwelijke bestuurder of toezichthouder is in 2021 gemiddeld 3,6 jaar (RvB) en 6,2 jaar (RvT) jonger dan hun mannelijke collega.

De gemiddelde leeftijd van een bestuurder is 56,6 jaar. De gemiddelde leeftijd van een mannelijk bestuurder is 57,9 jaar en van een vrouwelijke bestuurder 54,3 jaar. Dit betekent dat in 2021 een vrouwelijke bestuurder gemiddeld 3,6 jaar jonger is dan haar mannelijke collega. De gemiddelde leeftijd van de vrouwelijke bestuurder stijgt harder dan de gemiddelde leeftijd van de mannelijke bestuurder (figuur 3).

Figuur 3: leeftijd Raad van Bestuur en Raad van Toezicht, 2014-2021

De gemiddelde toezichthouder is 61,1 jaar oud. De gemiddelde leeftijd van een mannelijke toezichthouder is 63,5. Een vrouwelijke toezichthouder is gemiddeld 6,2 jaar jonger (57,3 jaar).

De gemiddelde leeftijd van een aantredende vrouwelijke bestuurder is in 2021 voor het eerst hoger dan haar mannelijke collega (53,6 jaar resp. 53,0 jaar). In 2020 was dit 52,7 jaar resp. 53,3 jaar.

De gemiddelde leeftijd van vrouwelijke toetredende toezichthouders is ook in 2021 aanzienlijk lager dan van de nieuwe mannelijke toezichthouder (tabel 3). Nieuwe bestuurders zijn gemiddeld 53,2 jaar oud. Een toetredende toezichthouder is gemiddeld 57,3 jaar.

Tabel 3: Leeftijdsinformatie Raad van Bestuur en Raad van Toezicht in 2021

	Raad van Bestuur		Raad van Toezicht	
	Man	Vrouw	Man	Vrouw
Gemiddelde leeftijd	57,9	54,3	63,5	57,3
Jongste	38,5	40,1	38,0	38,0
Oudste	69,8	67,3	77,4	71,7
Gemiddelde leeftijd toetredend	53,0	53,6	60,5	53,4

4. De voorzitters van de Raad van Bestuur zijn over het algemeen man, hebben geneeskunde gestudeerd, komen uit de zorg en zijn gemiddeld 3,6 jaar ouder dan hun vrouwelijke collega voorzitters.

30% van de ziekenhuizen (22 ziekenhuizen) heeft een vrouwelijke bestuursvoorzitter. Dit is een afname ten opzichte van 2020, toen dit in 25 ziekenhuizen (35%) het geval was. Zes ziekenhuizen hebben een vrouwelijke RvT-voorzitter; in 2020 en 2019 waren dit nog acht ziekenhuizen.

Voorzitters zijn gemiddeld ouder dan hun collega's in de Raad van Bestuur of de Raad van Toezicht. Vrouwelijke bestuursvoorzitters zijn gemiddeld 0,2 jaar jonger en vrouwelijke RvT-voorzitters zijn gemiddeld 7,2 jaar jonger dan hun mannelijke collega voorzitters.

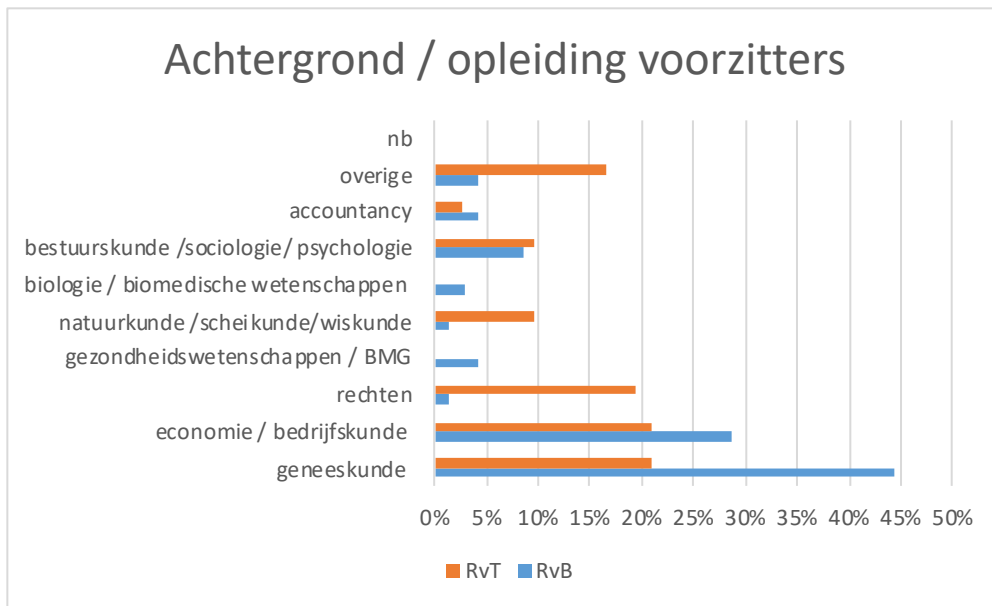
Tabel 4: voorzitters Raad van Bestuur en Raad van Toezicht 2021*

	Raad van Bestuur		Raad van Toezicht	
	Man	Vrouw	Man	Vrouw
Aantal voorzitters	49	22	67,0	6,0
Percentueel	69%	31%	92%	8%
Gemiddelde leeftijd	60,9	60,7	66,6	59,4

*twee ziekenhuizen hebben geen voorzitter RvB: één ziekenhuis heeft een collegiaal bestuursmodel (driehoofdig) en één ziekenhuis had op 31 december 2021 een vacature.

44% (=31 voorzitters) van de voorzitters van de raad van Bestuur en 21% (=15 voorzitters) van de voorzitters van de Raad van Toezicht heeft een geneeskunde-achtergrond. Dit aantal is toegenomen met 3% (=2 voorzitters) in de RvB én RvT (figuur 4).

Figuur 4: Achtergrond voorzitters Raden van Bestuur en Raden van Toezicht 2021

90% Van de bestuursvoorzitters (66 ziekenhuizen) had een voorgaande functie in de zorg en 10% buiten de zorg. 63% was al eerder bestuurder of directeur in de zorg, 12% hoogleraar en 11% werkte als arts.

Bij de voorzitters Raden van Toezicht ligt dit anders: 46% van de voorzitters Raden van Toezicht komt van buiten de zorg en 54% werkt of heeft gewerkt in de zorg.

Van de vrouwelijke bestuursvoorzitters heeft 86,4% een voorgaande functie binnen de zorg, van de vrouwelijke RvT-voorzitters is dat 33% (2 voorzitters).

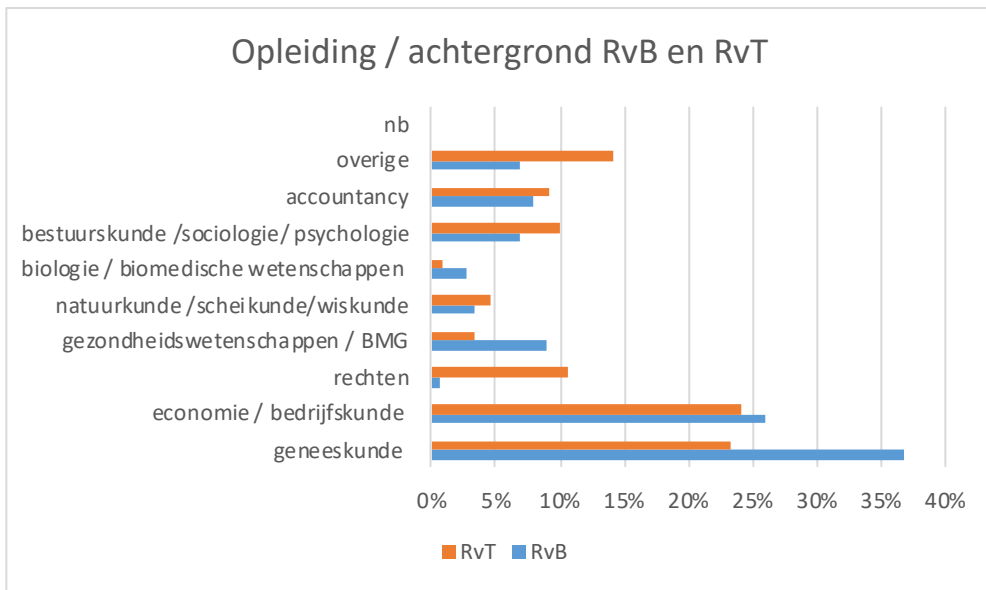
5. 90% van de leden van de Raad van Bestuur is afkomstig uit de zorg en 63% heeft een voorgaande directeur/bestuurdersfunctie.

90% van de Bestuurders heeft een voorgaande functie binnen de zorg en 10% komt van buiten de zorg. RvB-leden hebben vaak een geneeskunde of economische/bedrijfskundige achtergrond. 63% van de RvB-leden komt uit een directeur of bestuurdersrol. 7 vrouwen hebben formeel de positie van CFO.

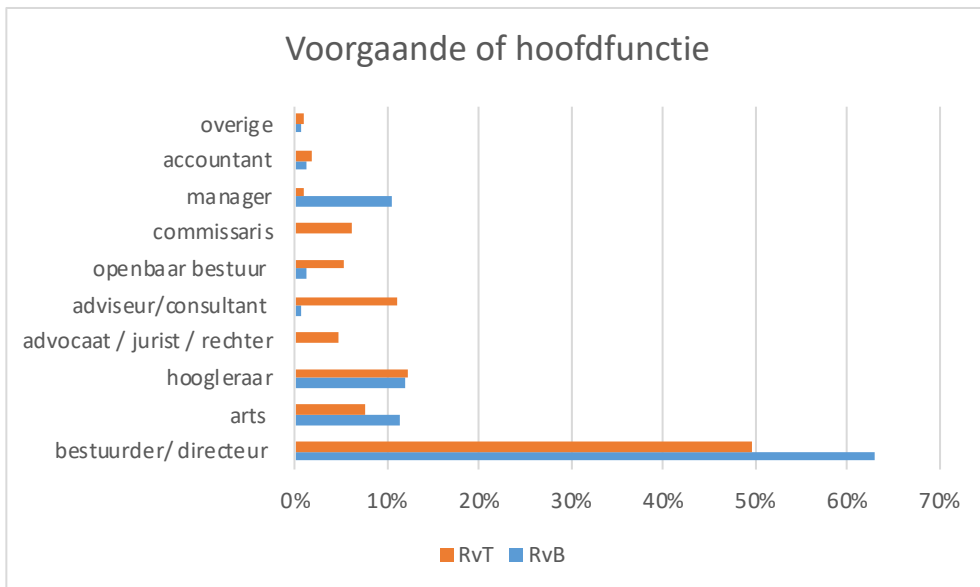
37% van de RvB- leden heeft een geneeskunde achtergrond (65 personen) en 23% van de RvT-leden heeft een geneeskundige achtergrond (92 personen) (figuur 5 en 6).

54% van de Raad van Toezicht-leden is afkomstig uit de zorg, 46% komt van buiten de zorg. De achtergrond van de Raad van Toezicht-leden is divers (figuur 7). Vaak zijn zij bestuurder, hoogleraar of consultant (geweest) (figuur 8).

Figuur 5: opleiding/achtergrond Raad van Bestuur en Raad van Toezicht 2021

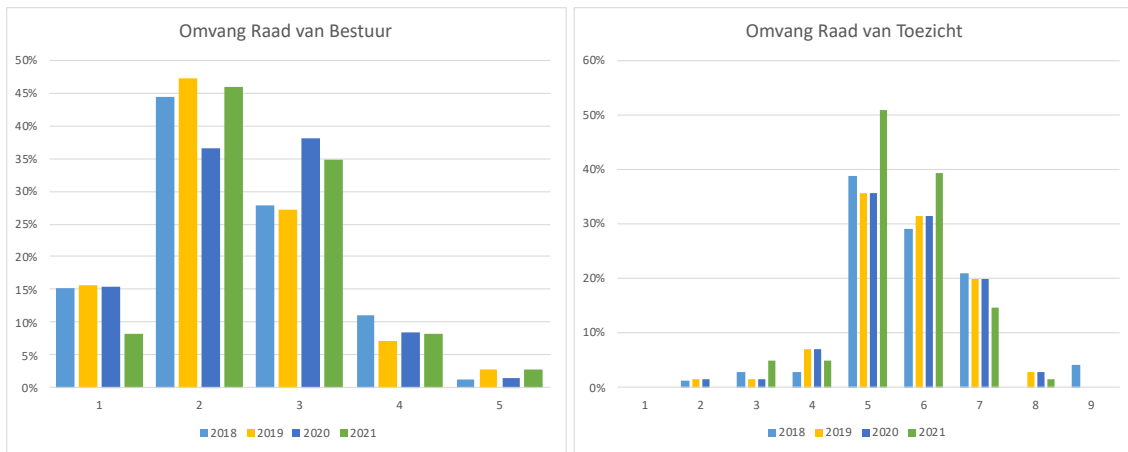
Figuur 6: voorgaande of hoofdfunctie Raad van Toezicht en Raad van Bestuur 2021

6. De omvang van de Raad van Bestuur neemt gestaag toe.

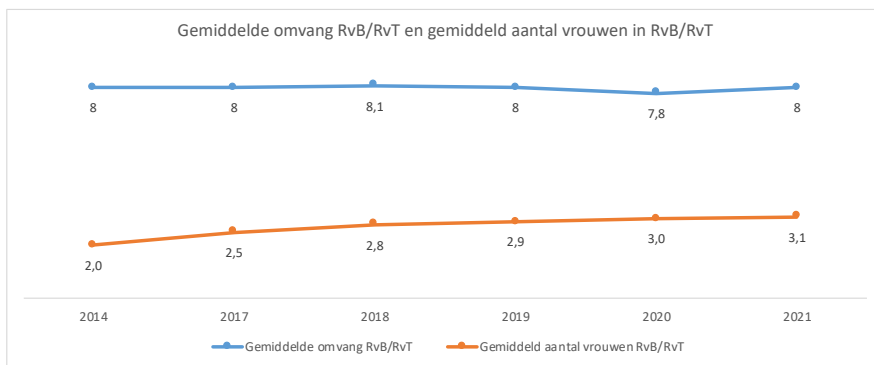
De omvang van de Raad van Bestuur neemt toe (figuur 5). Het gemiddeld aantal leden in de RvB is 2,5 (2020: 2,4, 2019: 2,3) waarvan 0,96 vrouw. In 2020 hadden 27 ziekenhuizen een Raad van bestuur met drie leden, in 2021 zijn dat 26 ziekenhuizen. Het aantal tweehoofdige Raden van bestuur nam weer toe van 37% naar 46%. Het gemiddeld aantal leden in de Raad van Toezicht in 2021 blijft gelijk t.o.v. 2020 met een gemiddelde van 5,5, waarvan gemiddeld 2,1 vrouwen (figuur 5). Grote Raden van Toezicht met 8 of 9 leden bestaan niet meer.

Figuur 7: omvang Raad van Bestuur en Raad van Toezicht, 2018-2021

Gezamenlijk zaten er in 2021 in de RvB/RvT gemiddeld 8 leden. Het gemiddeld aantal leden in de RvB en RvT samen is ongeveer constant gebleven over de afgelopen jaren. Het gemiddeld aantal vrouwen neemt toe van 2 in 2014 naar 3,1 in 2021 (figuur 6).

Figuur 6: gemiddelde omvang RvB/RvT en gemiddeld aantal vrouwen in RvB/RvT, 2014-2021

Bijlage: Hospital Leadership Monitor 2022

2020					2021				
Ziekenhuis	Man	Vrouw	Totaal RvB/RvT	% vrouw	Ziekenhuis	Man	Vrouw	Totaal RvB/RvT	% vrouw
Zaans Medisch Centrum	3	5	8	63%	ZGT Almelo /Hengelo	2	5	7	71%
Catharina Ziekenhuis	3	4	7	57%	Catharina Ziekenhuis	3	4	7	57%
Maasziekenhuis Pantein	3	4	7	57%	Admiraal de Ruyter Ziekenhuis	3	4	7	57%
St Anna Ziekenhuis	4	3	7	43%	Ziekenhuis Rivierenland	3	4	7	57%
Franciscus Vlietland Ziekenhuis	4	5	9	56%	Reinier Haga Groep	4	5	9	56%
Reinier Haga Groep	4	5	9	56%	Spaame Gasthuis	4	5	9	56%
Spaame Gasthuis	4	5	9	56%	RadboudUMC	4	5	9	56%
RadboudUMC	5	6	11	55%	Tergooi ziekenhuis	4	5	9	56%
Ziekenhuis Bernhoven	3	3	6	50%	Zaans Medisch Centrum	3	3	6	50%
Amsterdam UMC	6	6	12	50%	St Anna Ziekenhuis	4	4	8	50%
Admiraal de Ruyter Ziekenhuis	3	3	6	50%	Franciscus Vlietland Ziekenhuis	4	4	8	50%
Elkerliek ziekenhuis	3	3	6	50%	Amsterdam UMC	6	6	12	50%
SJG Weert	3	3	6	50%	Maastricht UMC+	5	5	10	50%
Ziekenhuis Amstelland	3	3	6	50%	Noordwest Ziekenhuisgroep	4	4	8	50%
Amphia Ziekenhuis	4	4	8	50%	Maasstad ziekenhuis	4	4	8	50%
Maastricht UMC+	4	4	8	50%	Bovenij	3	3	6	50%
UMC Utrecht	5	5	10	50%	Meander Medisch Centrum	4	4	8	50%
Treant Zorggroep	5	4	9	44%	Streekziekenhuis Koningin Beatrix	3	3	6	50%
St Antonius Ziekenhuis	5	4	9	44%	UMC Utrecht	5	4	9	44%
Tergooi ziekenhuis	5	4	9	44%	Treant Zorggroep	5	4	9	44%
UMC Groningen	5	4	9	44%	St Antonius Ziekenhuis	5	4	9	44%
Flevoziekenhuis	5	4	9	44%	UMC Groningen	5	4	9	44%
Ziekenhuis St. Jansdal	5	4	9	44%	Maxima Medisch Centrum	5	4	9	44%
St Maartenskliniek	4	3	7	43%	Elkerliek ziekenhuis	4	3	7	43%
IJsselland Ziekenhuis	4	3	7	43%	St Maartenskliniek	4	3	7	43%
Laurentius Ziekenhuis	4	3	7	43%	Laurentius Ziekenhuis	4	3	7	43%
Ziekenhuis Rivierenland	4	3	7	43%	Deventer Ziekenhuis	4	3	7	43%
Deventer Ziekenhuis	4	3	7	43%	Haaglanden Medisch Centrum	4	3	7	43%
Zuyderland	6	4	10	40%	Rivas Zorggroep (Beatrix Ziekenhuis)	4	3	7	43%
Maxima Medisch Centrum	5	3	8	38%	Slingeland Ziekenhuis	4	3	7	43%
Rijnstate	5	3	8	38%	Ziekenhuis St. Jansdal	6	4	10	40%
Dijklander ziekenhuis	5	3	8	38%	Zuyderland	6	4	10	40%
Gelre Ziekenhuizen	5	3	8	38%	Antoni van Leeuwenhoek	6	4	10	40%
Noordwest Ziekenhuisgroep	5	3	8	38%	Spijkensise Medisch Centrum	3	2	5	40%
LUMC	5	3	8	38%	Ziekenhuis Amstelland	5	3	8	38%
Antonius Ziekenhuis Sneek	5	3	8	38%	Amphia Ziekenhuis	5	3	8	38%
Groene Hart Ziekenhuis	5	3	8	38%	Dijklander ziekenhuis	5	3	8	38%
ZGT Almelo /Hengelo	5	3	8	38%	Gelre Ziekenhuizen	5	3	8	38%
Ziekenhuis Gelderse Vallei	5	3	8	38%	Antonius Ziekenhuis Sneek	5	3	8	38%
Maasstad ziekenhuis	5	3	8	38%	Groene Hart Ziekenhuis	5	3	8	38%
Jeroen Bosch Ziekenhuis	6	3	9	33%	Ziekenhuis Gelderse Vallei	5	3	8	38%
Bovenij	4	2	6	33%	Van Weel Bethesda Ziekenhuis	5	3	8	38%
Saxenburgh Groep	4	2	6	33%	Isala	7	4	11	36%
Wilhelmina Ziekenhuis Assen	4	2	6	33%	Ziekenhuis Bernhoven	4	2	6	33%
Erasmus MC	6	3	9	33%	Flevoziekenhuis	6	3	9	33%
Alrijne Ziekenhuis	6	3	9	33%	LUMC	6	3	9	33%
Antoni van Leeuwenhoek	6	3	9	33%	Jeroen Bosch Ziekenhuis	6	3	9	33%
Prinses Maxima Centrum	6	3	9	33%	Alrijne Ziekenhuis	6	3	9	33%
Albert Schweitzer Ziekenhuis	6	3	9	33%	Albert Schweitzer Ziekenhuis	6	3	9	33%
Martini Ziekenhuis	6	3	9	33%	Martini Ziekenhuis	6	3	9	33%
Medisch Spectrum Twente	6	3	9	33%	Medisch Spectrum Twente	6	3	9	33%
OLVG Amsterdam	6	3	9	33%	OLVG Amsterdam	6	3	9	33%
Bravis Ziekenhuis	6	3	9	33%	Viecuri	4	2	6	33%
Viecuri	4	2	6	33%	Ikazia Ziekenhuis	4	2	6	33%
Van Weel Bethesda Ziekenhuis	6	3	9	33%	Elisabeth - TweeSteden Ziekenhuis	6	3	9	33%
Diakonessenhuis Utrecht, Zeist	5	2	7	29%	Erasmus MC	7	3	10	30%
Ikazia Ziekenhuis	5	2	7	29%	Prinses Maxima Centrum	7	3	10	30%
Ommelander Ziekenhuis	5	2	7	29%	Maasziekenhuis Pantein	5	2	7	29%
Meander Medisch Centrum	5	2	7	29%	SJG Weert	5	2	7	29%
Isala	8	3	11	27%	Saxenburgh Medisch Centrum	5	2	7	29%
Haaglanden Medisch Centrum	8	3	11	27%	Wilhelmina Ziekenhuis Assen	5	2	7	29%
CWZ Nijmegen	6	2	8	25%	Diakonessenhuis Utrecht, Zeist	5	2	7	29%
Spijkensise Medisch Centrum	3	1	4	25%	Ommelander Ziekenhuis	5	2	7	29%
Santiz	6	2	8	25%	CWZ Nijmegen	5	2	7	29%
Elisabeth - TweeSteden Ziekenhuis	6	2	8	25%	Rode Kruis Ziekenhuis Beverwijk	5	2	7	29%
Oogziekenhuis Rotterdam	6	2	8	25%	Rijnstate	6	2	8	25%
Medisch Centrum Leeuwarden	4	1	5	20%	Oogziekenhuis Rotterdam	6	2	8	25%
Rode Kruis Ziekenhuis Beverwijk	5	1	6	17%	IJsselland Ziekenhuis	7	2	9	22%
Ziekenhuis Ny Smellinghe	5	1	6	17%	Bravis Ziekenhuis	7	2	9	22%
Rivas Zorggroep (Beatrix Ziekenhuis)	6	1	7	14%	ZorgSaam	8	2	10	20%
ZorgSaam	9	1	10	10%	Ziekenhuis Ny Smellinghe	5	1	6	17%
Ziekenhuis Tjongerschans	4	0	4	0%	Medisch Centrum Leeuwarden	6	0	6	0%
Totaal	353	216	569	38%	Totaal	358	226	584	39%

Over de auteur

Drs Leonique Niessen is initiatiefnemer en auteur van de jaarlijkse Hospital Leadership Monitor (HLM). Zij is directeur-bestuurder bij Nictiz en toezichthouder bij Tergooi MC, Reinaerde en het Erasmus Trustfonds. Leonique Niessen maakt de HLM onder de vlag van TIAS Business School, samen met prof dr. Nardo van der Meer en prof dr. Peter van der Voort.

Prof dr Nardo van der Meer is bestuursvoorzitter van het Catharina Ziekenhuis in Eindhoven en hoogleraar Healthcare Management aan Tias/Tilburg University.

Prof dr Peter van der Voort is hoofd IC van het UMCG in Groningen, lid Eerste Kamer en hoogleraar Health Care bij Tias/Tilburg University.

Leonique Niessen